Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1139 — NGÀY THỨ BA 9 MAI 1922 — NGÀY 13 THÁNG TƯ ANNAM NĂM NHÂM TUẤT — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ.... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

聞新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 203

POUR LES ANNONCES S'ADRESSER :
A Saigon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi : aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris : chez M. M. Mayence & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

ĐÔNG-PHÁP QUỐC-TRÁI

Việc tương phân về số vé quốc-trái Đông-Pháp cho những nhà phóng trái, đã phân định dứt rồi. Những người nào mua trên 10 vé, thì phải bị giảm bớt số. Vậy những người phóng trái ở tỉnh nào, thì xin đến kho bạc tại tỉnh nấy, đem trình biên lai, đặng mà lãnh vé quốc-trái thiệt, và nếu số vé mình bị giảm thì khi ấy lãnh luôn số tiền dư của mình lại.

ĐÀNG BỘ TỪ SAIGON RA VỊNH

Cuộc hành trình của phái-bộ Namkỳ đi xem đường xe lửa từ Đông-hà tới Vịnh

(Tiếp theo) *Nguyễn-văn-Của.*

Mà khi lên chùa, nếu quanh qua bên tay mặt, thì thấy hai tấm bia đá, mỗi bia dựng trên lưng Qui cũng đá nằm chầu hai bên ; mà trong hai tấm bia ấy có một tấm và bia và Qui đã bị sét đánh một lần nứt mình, dấu còn rạnh rạnh. Còn quanh bên tay trái, cũng thấy có một tấm bia đá lớn vậy. Kế đó có đề một cái đại-đồng-chung sức nặng trên hai ngàn cân ki-lô, cao hai thước năm, bề hoành cũng lớn. Xem hai bên tả hữu rồi, bước vào cửa chùa mới thấy rõ ràng cảnh chùa rộng lớn và khéo lắm ; nhưng bởi thiếu sức tu bổ, nên nhiều nơi bị mưa dột ướt-át, xoi xỉa lũng hư, nhứt là mấy đầu trính, bị dột mưa mà mục, nên phải đóng đinh vào kềm cho chịu đở. Thật là một cái cảnh chùa rất nên xinh đẹp. Đã biết thợ bây giờ có thể cất khéo hơn, song đó là tích cũ, đó là dấu xưa, nên gìn giữ cho nền quốc-túy. Lại thêm như chùa nầy trừ ra phật bằng vàng nói đó, còn bao nhiêu thầy đều bằng đồng, chớ không phải cốt bằng cây rồi thết vàng như các chùa khác. Sau chùa lại còn có một cái khánh bằng đồng đen, chạm nổi, khéo lắm ; bề dài hơn một thước, còn bề cao gần một thước.

Vì sao gọi tích cũ dấu xưa ? Vì theo lời người thuật lại trước ba trăm năm, có một khi kia chúa nhà Nguyễn ngự giá đi tìm cuộc địa thế đặng đóng đô, đến đây xảy gặp một lão bà hiện tại, bỗng nhiên mà nói cùng chúa Nguyễn rằng : « Nếu nhà Nguyễn đóng đô tại đất Kim-Long nầy, thì ngôi báu không hề dời đổi, lại có thể truyền tử lưu tôn cho đến cùng ».

Nói rồi biến đi, làm cho chúa Nguyễn phải một hồi ngơ ngẩn. Bán tín bán nghi, song chúa Nguyễn lấy làm thiện cơ khiến dạy chẳng bỏ qua, vâng chịu đóng đô nơi đó. Đóng đô rồi, chúa Nguyễn ngự giá tới chỗ ấy nữa, chẳng biết Ngài cố ý muốn tìm hỏi việc tương-lai nào chăng, mà tìm lão bà không gặp mặt. Trở về, chúa Nguyễn mới truyền lập cảnh chùa nầy, thờ *Thiên-Mụ* là lão bà đã hiện bảo mà chẳng xưng danh để hậu thế nhắc truyện xưa tích cũ.

Mà thật chỗ nầy địa cảnh rất quí, nên sau thầy địa-lý coi nói cuộc đất có tứ linh, như lời tôi đã giải ra trước đó.

Xem chùa Thiên-Mụ rồi về, trời hầu khuất bóng. Tôi thầm nghĩ người Annam, nhứt là đờn bà Annam ở Nam-kỳ, phần nhiều tay hao gia vật lực, có dạ từ bi, hay sùng bái phật đạo ; nay lập cảnh chùa nầy, mai lập cảnh chùa kia, tốn của muôn chẳng tiếc, mà suy ra những chùa cũ chùa mới trong Nam-kỳ quả là chùa không tích không lối chi tất cả, mà cũng không có phật vàng, phật đồng, không chuông không khánh lớn, mà cũng chẳng có bia dựng khắc chữ của tiên-đế ngự phê, như chùa Thiên-Mụ nầy. Nếu các bà hay sùng bái phật đạo mà đặng thấy những cảnh quí hóa ở Kinh như chùa Thiên-Mụ nầy đây, thì lòng thiện ắc khuynh hướng về Kinh tất cả ; chẳng còn chút muốn lập chùa nào hay là tu bổ chùa nào trong đất Nam-kỳ nầy nữa. Ước đặng vậy thì có lọ chi những cảnh quí-hóa và hiển hích ở Kinh bị bỏ cho tường hư, trính sập. Mà dầu chẳng nhờ tay người ra sức bồi bổ sửa sang, triều đình Việt-Nam lại thiếu sức chăng ru ? mà để cho hư sập một cái dấu cũ tích xưa của tiên hoàng cho lợt nền quốc-túy !

Tiếc mà thầm ước vậy chớ biết có đặng vậy cho chăng ? Mảng bàn bạc gần xa, mà xe chạy tới nhà không biết. Sức nhớ quan Lang-Trung *Lê-minh-Điều* có mời dùng bữa chiều, nên lật đật cùng nhau để huề sang dinh Ngài kẻo trễ.

Cụ Lê-minh-Điều đang làm chức Lang-Trung cần tín tại triều Nam đây vẫn là người sanh trưởng tại Đất-Hộ (Saigon), ra Kinh thi đỗ. Vì vậy nên khi Cụ nghe tin có bạn Công-phái Nam-kỳ ra Kinh, Cụ mừng lắm, mừng đặng cơn gặp gở bạn đồng tỉnh đồng hương, vì việc nước mà cất mình ra đến Huế.

Còn bà Lê-minh-Điều vẫn là người tỉnh Nha-trang, song khi chúng tôi đến, xem tánh hạnh bà hậu khách như người Nam-kỳ vậy. Chẳng thấy thỉnh các quan ; hai ông bà là chủ, với vài vị phái-viên chúng tôi là khách thôi. Cụ Điều nói chẳng phải là yến tiệc đải đằng chi ; ấy là một bữa cơm thường trong nhà mời bạn đồng tỉnh nhậu rượu, đặng cho có thì giờ mà đàm đạo. Nghe lời ấy, chúng tôi lấy làm kính phục và thâm cảm vô cùng. Cho nên tuy là nói bữa cơm thường, chớ chúng tôi lấy làm mừng vui và ngon miệng hơn đại yến. Trong bữa ăn cách đối đải nhau xem như một nhà, câu truyện nói cười biết bao kể xiết. Ban đầu còn bợ ngợ, chớ khi rượu đặng vài tuần, chúng tôi — ấy là tôi — có phúc lại lầm tưởng như ngồi ăn tại nhà tôi, nên lắm khi tự-do, quên phận mình là khách. Cái tình thân-ái của nhà Cụ Lê-minh Điều đối với chúng tôi như thế đó có tình chi hơn nữa chăng ?

Rồi bữa, canh cũng đã khuya, chúng tôi từ giả hai ông bà, về nhà trọ nghỉ đặng sáng ngày hồi cố. Trước khi ra về, chúng tôi có nghe tại Huế có một hội Nam-kỳ Nghĩa-địa, M. Lê-minh-Điều làm hội-chủ. Chúng tôi lấy làm vui mà đề lời khen ngợi, song tiếc vì đã trể không thể còn giờ nào viếng đặng, nên phải cam dạ bỏ qua ; tuy vậy mà chúng tôi muốn để chút dấu gì với bạn đồng tỉnh ở Huế, nên chúng tôi có gởi lại cho ông Lê minh Điều mười đồng cúng giùm cho quí Hội và chúc chữ miếng trường.

Từ giả các quan tại Kinh, sáng bữa 18 Mars, sáu giờ ban mai chúng tôi lên xe dong ruổi, nội ngày 18 tới tỉnh-Định song đã chín giờ tối.

Tới nơi chúng tôi đặng quan Tổng-đốc Bình-định tiếp đãi buổi tối và nghỉ tại dinh Cụ. Trong tiệc rượu, Cụ nói rằng thuở trước, từ Huế tới Bình-định đi trọn mười ngày, nay may nhờ có đàng sứ tốt, tiện cho xe hơi, nên sớm đi chiều tới.

Mãn tiệc, Cụ mời bạn Công-phái xem hát. Diễn tấn tuồng Tam-quốc, lúc Trương Phi thủ Cổ-Thành. Tuồng chẳng lạ mà điệu hát câu đờn nghe lạ, song hát có từ điệu, có lễ nghi xem ra cũng có vẻ hay.

Xem hát rồi về nghỉ. Sáng ngày chúng tôi từ tạ Cụ Tổng-đốc mà lên xe, chỉ Nha-trang lướt dặm. Cũng là chín giờ tối mới đến Nha-trang, cũng bởi lúc qua đèo-cả trời mưa như suối đổ. Chúng tôi ngồi lấy làm lo sợ hết sức, sợ cho xe hơi chết máy giữa nầy lúc huỳnh-hôn, thì không trông chi nữa ; không lý hùm dữ bị gai chống hàm. Tuy sợ vậy mà may, không sao, lòng trời còn độ, xe thấm thoát qua đèo. Nhờ có viên quan quí chức Nam-kỳ ở Nha-trang sắp đặc tiếp rước chúng tôi trọng hậu. Bày tiệc tại dinh quan Bố-chánh chúng tôi vào đó dự tiệc quí hóa cùng bạn đồng tỉnh rồi về nhà công-quán nghỉ an. Sáng ngày mới lên xe lửa Nha-trang về tới Saigon chín giờ rưỡi tối. Trể cũng bởi mưa đổ bức đàng lối Xuân-lộc, làm cho xe trở ngại.

Ấy là đàng bộ từ Saigon ra Vịnh và đi và về đó. Về đây may lại đặng bài ông *Lê Tấn* Thị-giảng Học-sĩ nơi dinh Học-bộ thượng-thơ gởi đến cho, dẫn tích những nơi danh thắng mà tôi đã trải xem và đã để thuật từ đầu chí cuối.

Vậy từ đây tôi xin nhượng lời cho M. Lê Tấn, ắc đặng chư quí độc giả oan-nghinh.

(mai tiếp).

Mỗi quận

Có nên lập hội khuyến học chăng?

(Tiếp theo)

Lấy việc lo chung của quốc-dân ta buổi nầy, theo trí cạng hẹp của tôi thì tôi có một phần mong mỏi lắm là mỗi quận nên có một hội Khuyến-học. Mà muốn có nên hội Khuyến-học cũng nhờ các đứng chủ quận cổ-võ lên cho.

Quốc-dân ta đương-kiếm đang cấp cấp về điều học phổ-thông, mà điều học phổ-thông lại phải cấp cấp về học-thuật của thế-giới. Song, muốn chuyền thâu học-thuật của thế-giới để quốc-dân minh học, phải làm sao ?

Ngày nay trong xứ Nam-kỳ, hội Khuyến-học đã có lập lên rồi, dần ít dần nhiều, ấy cũng cái ơn long-trọng của hàng thượng-lưu hữu tình với quốc-dân ta đó. Tại Saigon hội « **Nam-kỳ Khuyến-học hội** » *xướng lên đã mấy năm nay, trong các tỉnh lần lượt cũng có lập thêm ít nhiều : cuộc vận-động mở mang tuy chưa có chi hoàn toàn, mà nay hội Khuyến-học Saigon, các Ngài trong hội đã khởi sự dịch sách vở, mở đàn diễn-thuyết cho rộng đường nghe thấy của quốc-dân, thế thì tôi dám quả quyết rằng, sách thì sách ta, mà học thuật thì học thuật Tây, từ đây sẽ phát ra thiếu gì.*

Ấy vậy, nhân buổi nầy mấy quận nên mở hội Khuyến-học ngành, nhỏ lớn do theo xứ, do theo hội Khuyến-học chánh ở Saigon và giao-thiệp với các tòa soạn-báo. Cái tôn-chỉ của hội do hội chánh, mà sự mở mang cũng tùy nhơn-tình học thức của mỗi xứ có khác nhau.

***Vậy tôi xin bàn đại-lược về cách** lập hội và việc thi hành của hội trong mỗi quận.*

Mỗi quận nên chọn một nhà công-sở của làng, chốn nào được rộng rãi, đường sá thông lưu, tiện bề đi đứng ; nghĩa là nhà hội lựa chốn nào cho cân đường trong quận. Hiệp lại những người có học thức ít nhiều, hoặc chữ Tây, chữ Tàu, chữ quốc-ngữ : từ các đứng có tước hàm, các bực Cai - Phó tổng, Hội đồng địa-hạt và hương chức trong mỗi làng cùng các vị nghiệp-chủ thông thạo việc đời ít nhiều v... v... Phải định phần tiền khi mới vào hội, và phần tiền đóng cho hội mỗi tháng, ít nhiều tùy thích. Hội lập thành, thì đã có sách của hội chánh Saigon gởi đến cho, cùng để chiêm nghiệm và bàn giải những điều mở mang có ích. Giao thiệp với các tòa soạn-báo là chủ để biết cái tin tức trong nước hằng ngày, mà cần nhứt là ta có chỗ mà cáo báo các nghề nghiệp và đồ thổ-sản của xứ ta trên tờ báo — Trước là dân ta hiểu trong nước xứ nào có những thổ-sản gì, kỹ-nghệ gì, sau nữa cho rộng cuộc giao-thông làm ăn trong dân chúng. Ấy, chẳng những làm cái cơ quan về đường tri-thức của dân, mà cũng làm cái cơ quan về cuộc vận-động ngoại thương trường ta nữa. Mỗi tháng nhóm lệ một lần, ai có ý kiến gì cũng đem ra diễn-thuyết giữa hội. Cái ý kiến các hội-viên trong kỳ nhóm, gởi đến các tòa soạn báo nào mình đã giao-thiệp, ấn-hành cho, dường ấy, tưởng tòa-soạn báo nào cũng hoan nghinh những điều hữu ích của hội, và là gởi báo kính không cho. Mỗi quận làm như thế, thì cuộc vận-động trong nước cái tin tức mới hằng ngày ở trước mắt quốc-dân ta cho.

Viết đến đây, trong lòng tôi bắt phời phở, đắc chí vô cùng, ngòi viết tôi ngoay ngoảy đi tới dường không thể ngừn được, trong trí tôi dường đã nghĩ nghị những vấn-đề của các hội gởi đến, mà trên tờ báo L. T. T. V. như đang sắp đăng các bài diễn luận cần ích của các hội-viên các hội vậy, thật giá đáng biết bao nhiêu ! Rốt rồi tôi nghĩ : Ôi ! Cái danh dự của các vị Chủ-quận đối với xã-hội cơn bấy giờ, cũng giá đáng biết bao nhiêu !

Nghĩ vì, quốc-văn ta buổi nầy đã có cơ phát đạt, mà nhà-nước cũng nhận cho là một lối chữ để phổ thông trong nước, cái giá trị không phải bơ thờ như cái thứ chữ « nôm » bất quảng của ta hồi trước. Nay quốc-văn ta đã đến kỳ nầy nở và cũng đến kỳ làm cái cơ quan phổ thông cho học-giới nước-nhà. Nhà tri-thức trong ba xứ đâu đâu cũng lưu tâm ch ấn-chỉnh quốc-văn, quốc-văn tức là quốc-hồn ta vậy. Nên chi nhân buổi nầy, các Ngài để dư cái giờ rảnh trong việc bua quan, chiếu cố đến đều mở mang công ích trong xứ sở — thường hội hiệp nhau, là thêm việc kiến-văn ; thường hội hiệp nhau là vui, mà sự vui nầy có ích cho quốc-gia là dường nào ! có ích cho phần cai trị là dường nào ! nếu các Ngài thương dân trọng chức-vụ.

Mấy lời vấn tắc, cò-kè — xin các ngài lượng cho.

Nguyễn-tử-Thức.

Thì giờ là tiền bạc

Người xưa nói : *Nhứt thốn quang âm, nhứt thốn kim*, người Langsa nói : *Le temps vaut de l'or*, thế thì ai ai cũng nói : Thì giờ là tiền bạc cả.

Tuy nói thì giờ là tiền bạc là nói với người biết đam thì giờ ra mà lợi dụng thì thì giờ mới là tiền bạc, chí người sanh ra rồi cứ ở không nhưng, sống tới 100 tuổi, thì giờ của mấy kẻ ấy há phải là tiền bạc sao ? Kia như tiền bạc là quí, ai cũng đều cần đến, thế mà biết dùng mới quí, còn có mà dùng-lãng, thì tiền bạc còn phải hại thay. huống chi thì giờ để dùng làm việc quấy. Người ta nói thì giờ là tiền bạc, nghĩa là có thì giờ mới làm ra bạc tiền.

Kia như người Huê-kỳ (xin đọc bài viếng nhà một người Huê kỳ ở trong Nhựt-tân-báo) người Nhựt-bổn v. v., người ta từ buổi sớm mai thức dậy đến chiều tối đi ngủ, có giờ khắc nào bỏ qua. Nếu họ quí tiền bạc bao nhiêu, thì họ trọng ngày giờ bấy nhiêu, họ làm cho đến đổi than phiền rằng không đủ thì giờ mà làm. — Vì sao vậy ? Là vì người ta vẫn biết họ sanh ra chen vai trong thời-đại nầy, họ có cái thân là quí, cái thân ấy phải có giúp ích gì với đời, nhưng tiếc, sống không bao lâm tuổi ; Thì giờ ít quá, mà lại lẹ mau quá, họ sợ làm không rồi, nên có kẻ làm tới tối, dừng nói chi trưa ; Có nhiều khi như ở bên Huê-kỳ một nhà phóng-sự họ làm cho đến đổi, đang ăn cơm, trí cũng còn lo, tay cũng còn làm. Đã vậy mà lại còn tiếc thì giờ, cho đến đổi những món gì làm bằng tay, coi thế chậm chạp, thì họ dã đam trí hóa ra mà bày máy móc đặng thay thế cho nhơn công.

Nên thử hỏi lại mà coi ở bên Huê-kỳ, như thành Nhiêu-do thì xưởng nầy xưởng nọ biết là bao nhiêu, ngảnh lại thì toàn là ống khói nhà máy, còn khói bay nguồi-ngút như mây giăn đen kịch. Xét bao nhiêu đó thì biết thì giờ của người nước văn-minh là quí báu thể nào, chớ có phải như dân xứ ta đâu, ngày chí tối thì cứ lo chơi. Nên kẻ thì nói : Chơi xuân kẻo để xuân già ; người lại rằng : Chơi cho biết đủ mùi đời, có kẻ lại : người không sống 100 tuổi, khéo lo việc muôn năm, chi bằng chơi cho thỏa thích, hơn là giàu sang, là vì chết rồi cũng không ai đam tiền bạc theo mình.

Ôi ! người ta thì trông cho có thì giờ mà làm nên công nầy nghiệp nọ, còn đồng bang ta thì cũng trông cho có thì giờ, nhưng mà trông cho có đặng chơi. Một đàng thì có lợi muốn làm cho ra lợi, còn một đàng đã lâm cái hại lại còn mong làm cho thêm hại. Buồn lắm thay ! Đang ngồi nghĩ việc thì giờ là quí, bỗng thấy bài của ông *De Lachevrotière* ở báo *Impartial* luận về tải hàng hóa ở Saigon, đi Cầnthơ, Soctrang, Baclièu, Camau, bằng phi-thoàn. Xét ra thì cũng bởi coi thì giờ là tiền bạc, nên ngài mới sáng nghĩ ra vấn-đề ấy.

Vẫn muốn chở hàng hóa cùng là thơ-từ ở Saigon mà đi tới mấy chỗ đó thì đường xa ít nữa hai ba ngày tàu, còn xe-hơi cũng một ngày rưỡi, hai ngày, còn nếu chở bằng phi-thoàn thì trong một ngày giờ thì đã tới nơi. Trong bài luận của ông *De Lachevrotière*, lời nói đại khái như vầy.

Trong kỳ quốc-trái mới rồi đây Nam-kỳ ta có giúp hơn năm triệu bạc, nên nhà-nước có hứa sẽ lập đường xe lửa từ Saigon đi Cần-thơ-Sốc-trăng Baclièu-Camau trước hết cho ta đặng rộng mở đường kinh-tế trong xứ Nam-kỳ. Tuy nói vậy, chớ việc thi hành hãi còn đình đãi một vài năm nữa. Thế thì sẵn hôm nay có ông *Ricou* vẫn là một phi-công danh tiếng mà lại là một nhà phóng sự ở Nam-kỳ cũng biết. Ông *Ricou* tính ít ngày nữa sẽ đam phi-thoàn và phi-công qua Nam-kỳ đặng lập một sở phi-thoàn, để tải hàng-hóa cùng hành khách đi từ Saigon xuống Cần-thơ-Sốc-trăng Baclièu-Camau, rồi lần lần một sở nữa đi từ Saigon lên Vientiane (Lèo) Nếu ngày nào sở phi-thoàn ấy lập thành thì từ Saigon đi Camau trong một hai giờ. Ông *Ricou* còn đang xin Chánh-phủ Nam-kỳ phụ cấp cho Ngài một số tiền, đặng Ngài khởi sự. Ấy vậy hiện giờ ta chỉ còn chờ một tiếng « ừ » hay là « không » thì ta sẽ có cùng là không có sở phi-thoàn ấy.

Đó chư-tôn nghĩ mà coi như 50 năm trước, đường sông chưa khai, đường bộ chưa mở, muốn đi xứ nầy sang qua xứ nọ, thì cả tháng nầy qua tháng nọ, nên cuộc buôn bán hưng khởi sao được. Lần lần nhờ có nhà-nước Đại pháp rộng mở các ngả đường thông-thương cho ta nên dưới sông thì tàu hơi tàu khói, trên bờ thì xe-ngựa xe-hơi, trước đi một đôi tháng, giờ đi một đôi ngày. Thế mà nhà công-thương kỹ-nghệ còn nói rằng mất ngày giờ, nên lại toan dùng phi-thoàn đặng vượt đàng mây đi lẹ mau hơn, vẫn tắt hơn. Ấy vậy coi người văn minh người ta coi thì giờ là quí báu thế nào, nên người ra làm sao, rồi thử nhắm lại dân ta. Ôi ! Thì giờ coi như bỏ, thế có khác nào tiền bạc đam quăn sông, nên nói sao ta không bằng người.

Phải biết rằng thì-giờ với nhà phóng-sự là tiền bạc, với học-sanh là chữ nghĩa ; với độc-giả là kiến-thức ; với nông-phu là lúa thóc ; với nhà trồng-trặc là cây trái ; với người công-nghệ là đồ khéo v... v... nói tắt một đều với mọi người tùy theo nghề nghiệp riêng mình là món quí báu của nghề mình, còn rốt việc là tiền bạc của mọi người.

Ấy vậy xin bạn thanh niên nghĩ lại, đừng làm biếng nhát, phải siêng lo siêng làm, đừng ăn rồi ngủ, nói nhàn là sướng. Mình làm người phải làm sao cho phải mặt làm người, đừng để cho đời rằng :

Phường vá áo tuối cơm là vì nếu vậy, thì thà đừng có là hơn.

Quí báu thay cho thì giờ !!

Trần-văn Chim.

Vô-tuyến điện

Rút-xi thì quân

Vì Tchescheume quả quyết rằng có một mình đức vua Nicolas II bị giết mà thôi, các hoàng-thân quốc-thích hiện còn trốn bên Huê kỳ, cho nên ông Koltchach phú cho quan bồi-thẩm Nicolas Sokolroff tra xét vụ nầy, thì quan bồi-thẩm đã tìm được bằng-cớ rằng vua Nicolas II và hoàng thân bị bắn súng lục liên thất cả tại thành Ekaterinbourg trong đêm 17 Juillet 1919.

Lénine

Một vị lương-y ngoại-khoa *(mổ xẻ)* người A-lơ-mang mổ lấy đạn súng bắn vào vai Lénine. Cuộc mổ xẻ nầy được công-hiệu.

Tin Pháp

Ông Poincaré có tiếp-khách phái-bộ của Hội kinh-tế hai nước Langsa và Banh-gích. Phái-bộ bàn rằng đều cần-yếu nhứt là phải đồng tâm bồi-bổ cho nền kinh-tế chung của hai nước. Quan thủ-tướng đáp rằng thiệt nên ham muốn cho sự hòa-hảo được bền chặc. Bởi cớ ấy nên sẽ có thương thuyết đặng làm cho thành sự.

Tin Lyrré

Thiệt sự thì chẳng có nội loạn trong xứ Xi-ri, chỉ có ông Crâne nói cho quá lời làm cho dân sự bất bình xao động mà thôi. Chánh-phủ Huê-kỳ không công-nhận mấy lời thái-quá của ông Crâne.

Thế-giới Tân-văn

Làm giấy bằng bắp

Thành Budapest bên xứ Hông-gờ-ri mảng tin rằng ngày 26 Avril một vị giáo-sư tên là Istvanthy nói rằng ông mới bày được một cách rất cơ-xảo để nấu bắp mà làm giấy.

Báo Star cho hay rằng tướng quân Blake lãnh mạng thế ông Sir Rose Smith để ngồi phi-thoàn mà giao-du khắp hoàn cầu.

Ngày 1er Mai

Ngày 1re Mai tại Ba-ri không đều gì đáng ghi, chỉ có một hai công-xưởng bớt thợ.

Quan võ Huê-kỳ bị thích khách

Tại thành Mayence (bên A-lơ-mang) dân náo-động chận xe hơi của một quan ba Huê-kỳ. Viên quan ấy rút súng sáu ra, bọn kia nhảy lại giựt súng, song súng nổ ra, quan ba bị đạn. Những người làm náo động bị bắt nhiều.

Huê-kỳ đối với giặc Trung-hoa

Sở Vô-tuyến điện thành Ma-ni có được tin thành San-Francisco (Huê-kỳ) truyền lịnh cho chiếc chiến-thuyền Huê-kỳ « Huron » sang địa-giới Trung-hoa vì bên ấy có giặc. Chiếc Huron đã giả thành Ma-ni hôm 26 Avril.

Laitin Reuter tiếp báo rằng còn hai chiếc chiến hạm và đạo binh Huê-kỳ đương sắm sửa để động binh.

Hoàng-tử Xiêm-la

Có tin Reuter mảng rằng Đông-cung Thái-tử Xiêm-la sang thành Nancy (Pháp-quốc) nhập vào cơ quan Langsa để học-tập binh-thơ đồ-trận nay đã mãn hạn-kỳ sáu tháng rồi. Các quan-viên văn-võ thết yến tiễn hành thì đức Đông-cung Xiêm dùng tiếng Langsa cám tạ người Pháp ở thành Nancy hết lòng tiếp rước ngài cách xứng-đáng.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa **thuốc rời** và **thuốc trái đất** ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng **Algérie** quả thiệt là đồ thổ sãng **Đại-pháp** và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng (lấy vấn hút thuốc hiệu **Trái Đất**.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam-kỳ

SAIGON

Tòa tiểu-hình

Sớm mai, ngày thứ bảy, 6 mai 1922. Phòng Tòa tiểu-hình sửa phạt Saigon, có ông Philipini, tọa-vị chánh-tòa, và ông De Marcequey, thay mặt quan Chưởng-lý, nghị hàn buộc tội, có đem ra giữa tòa, mà xử mấy việc tiểu-hình annam, như sau đây :

Bữa nay. Tòa kêu ra xử không có mấy vụ, mà trong vụ xử ngày nay, ta xin rút ra mấy việc nầy :

1- — Trong một vụ đánh lộn nhau, có thương tích, thì tên Nguyễn-văn-An, và 4 tên bạn hữu của phe nó, đều bị Tòa kêu án, mỗi đứa, 6 tháng tù còn phần tên Trần-văn-Đại, thì Tòa tha ngay, vì không đủ cớ, buộc tội nó cho đáng.

2- — Tên Nguyễn-văn-Cho, vì tội mạo dùng một cái bài giấy thuế-thân, không phải thiệt tên họ nó, và tội sang-đoạt nữa, thì bị Tòa xử nó, 3 tháng tù, và 25 quan tiền vạ.

3- — Vì tội ăn-trộm, và tội du-côn, tên Võ-văn-Lịch lãnh thưởng trọn sáu tháng, ở chơi trong khám-lớn.

4- — Trong vụ đánh chưởi người ta, thì tên Nguyễn-văn-Ho, Nguyễn-văn-Phai và Hồ-văn-Triều, kêu là kiều cả ba đều bị Tòa thưởng cho mỗi đứa, là 3 tháng tù và 25 quan tiền vạ. Còn 2 tên khác, là Trần-văn-Lâu và Bùi-văn-Bộ, thì mỗi đứa, đều lãnh 2 năm tù.

5- — Vì bởi gay nhau, mà vật theo nhà bếp mà chém tên Châu-văn-Mỹ, bị thương tích nặng, thì trên đầu và trước ngực, mà tại bị thương tích ấy, nếp lâm cho tên Mỹ không làm ăn đặng, trọn mấy ngày, nên Tòa lên án xử tên Nguyễn-văn-Nguyệt, ba tháng tù.

Muốn cho tránh khỏi sự hại

Tên chệt Quảng-đông, Trần-Sanh, 49 tuổi, thợ-mộc, ở đường Alsace-Lorraine, số nhà 59, buổi 5 giờ chiều hôm qua đây, lại đi ngay giữa đường rầy xe-lửa (đường mé sông) lối gần đường Lefèbvre và đường Alsace-Lorraine, nhằm lúc chuyến xe-lửa chở, ở Cholon, đương chạy ra.

Trên xe thấy vậy, thì đã sớp-lê hoải hoải, mà tép chệt nầy, chẳng hề nao núng, mà tránh ra coi bộ muốn đợ. Đến khi cái đầu máy chạy đến ngang nó, thì tên coi-máy cũng lanh thiệt-lị mới đứng đe ra, có gió, đẳng chú chệt một dạp, té ra, nằm ngay dưới đất, ấy làm vậy cũng may, cho khỏi một sự rủi ro nữa vì xe bộ hành nghỉ, thì rộng lớn hơn cái đầu máy, nếu chẳng dạp nó té ra ngoài, thì sao khỏi đè xe bộ hành đến, số dung nhằm nó liền.

Tên chệt Trần-Sanh, bị dạp té đó, thì có trầy mặt, rồi đứng dậy thấy thế sự vậy mới dọ-minh « may quá có nhờ ông lộn tà-lôn, Mậu xây, là may quá » coi bộ xẩu lắm, rằng rủi êm đi mất không thưa kiện chi rảo !

Bọn « xe-thùng » quái-gở lắm

Chẳng ta, là dân châu-thành nầy, thiệt thường, mỗi ngày, ai nấy đều có lời phàn-nàn tên Đặng-Kiết, là người lãnh mối « đồ-thùng cầu-tiêu », vì lối bê-trễ, của bọn dân đồ-thùng, thường thường không có đồ-thùng tiêu cho đúng ngày, làm hiếng hay bỏ qua, để cho thùng tràng trề, sanh ra dơ thối lắm.

Còn ta cũng bỏ qua, chẳng nói đến cái sự rón-rảng khó chiều lắm, là đến lác khuya, bọn dân ấy, thường đến khuya giết ngủ, và mở cửa đi vô nhà dưới của ta, đặng bưng thùng-tiêu mà đổ, làm cho hay cùng nhà mùi hôi thối nực nồng

Còn về phận-sự bên của bọn nó, chỗ làm của bọn nó, có mội, « thơm là », đó, cũng có khi không bằng lòng của nó, cho nên, bọn dân đồ-thùng, có ý bắt chước « kiểu » của mấy tay « cường-đồ » mà làm « cái nghề » cho thiên-hạ phải coi chừng bọn nó luôn hồn ! — Cách bọn nó ăn trộm, thì chẳng cần dùng đồ-nghề, khí-giái, hay là kềm-móc chi rảo, nó cứ dùng cái « thùng-tiêu », thì đủ rồi !!! Ấy là, cũng chẳng cần lanh cho lắm, cho nên bọn nó mới bày cái kiểu mới ấy, và chúng nó mới thử hôm đêm hôm qua đây, là chúng nó để trước nhà trường bổn-quốc (Chasseloup-Laubat) một cái thùng-tiêu đó, mở nắp ra, mà ai nấy ngó thấy bất nhơm, và bay mùi khó chịu lắm. Chúng nó còn làm qua tay nữa, là rưới đỗ cứt dây cái thùng đi đó nữa chớ.

Vậy phải nên coi chừng sự hiểm ấy, và xúc tượng cho hiệp và lành, đi tuần đêm, rằng coi chừng giùm việc ấy với.

CHOLON

Một ngày, mà xảy ra ba đám xe đụng nhau

1- Tại mé đường, quai de Fouklen, khỏi trước đầu hết, là có một cái xe-tay, của tên chệc Chung-Minh, 34 tuổi, làm công cho tiệm lông Nguyên, đụng nhau với xe-kéo, số 323 C. của Lê-tấn-Nghi, mà tên Nguyễn-văn-Huê, ở đường Delfosse, kéo.

2- Tại mé đường, quai de Gaudot, chỗ góc đường Des Artisans, lần thứ nhì, là cái xe-bò, số 1039 C.V. của Nguyễn-văn-Đại, mà tên Lê-văn-Hợi, ở làng Tân-thới-nhứt (Hocmon) cầm dây cương, lại đụng với xe-kéo của tên Huỳnh-văn Qui, ở đường Thủy-binh, cầm kéo.

3- Tới lần thứ ba, thì tại đường Frédéric Drouhet, có cái xe-song-mã của Nguyễn-văn-Hanh, 18 tuổi, ở đường Triệu-châu, chăn-cương, đụng với xe-kéo số 915, của Đặng-văn-Trạch, mà tên Nguyễn-văn-Bản, (ở Saigon) đương thắp-nhứt; cầm kéo.

Đụng nhau, ba keo, trên đây, thì xe-kéo (là phận mỏng manh, thường bị ăn hiếp) đều bị hư hao, cả-ba, xe 1re, bị hư bánh bên hữu, xe 2e, thì bị gãy vành bánh bên hữu, xe 3e, bị hư bánh bên trái, và cốt, xe vận cong lại: May mà, chẳng có hại đến người nào.

Thuốc lậu bị bắt

Đều bị bắt, giải đến sở Cảnh-sự Thương-chánh, Cholon: 1- tên Nguyễn-văn-Cung, 26 tuổi, 2- Nguyễn-văn-Lợi, 19 tuổi, 3- người đơn-bà, Nguyễn-thị-Hoa, 43 tuổi. Cả ba đều ở làng Tân-thới-nhứt (Hoc-mon), vì bị xét bắt đặng con đương giữa 6 giờ, đựng 80 kilos thuốc bắtlậu (thuốc gò-vấp).

Bị linh bắt

Vì chẳng có giấy thuế-thân chi rảo nên lính xét, bắt được 12 người annam: giải đến sở Thuế-thân, 11 người, đặng đóng giấy mới; còn 1 người, đứng bộ Lục-lịnh, thì giải về bản ấp Cộ bót :

Tá-cáo hà

Vì ẩu-đả nhau, cho nên (chị Sáu Võ-thị-V....,39 tuổi, bạch nghệ, ở đường mé sông-quai de Belgique và (anh Ba) Quảng-đông Lương-H...., 34 tuổi, thợ cưa cây, cho tiệm cưa ở Cầukho, đều bị bắt giải lên Tòa, về tội đánh lộn với nhau, có thương-tích.

Ăn trộm trâu

Quan Biện-lý ra lịnh dạy làm án-kết tại làng Mỹ-Hanh về vụ án cắp 6 con trâu của tên Nguyễn-văn-Đậu.

Chạy êm ru

Một cái Ô-tô Buick lớn 6 máy
Một cái Ô-tô Citroen nhỏ
Của M. Nguyên
Gérant Saigon Palace Hotel
98 Bd Charner
Để tiếp qui-khách đa-ngoan,giá rẻ.
Chauffeur giỏi và ăn-thận lắm

Trung-kỳ

HUẾ

Một cách bảo-hộ hài nhi ở chốn thôn quê

Một bà mẹ kia đến bảo sắng cho một người ở làng Gia-lê-hạ. Khi đứa con mới sinh ra thời bà mụ bắt mấy con rệp vọt nát ra đính đem đến nhét và hôi vào miệng đến mới để, để trừ các chứng phong đẹn. May sao người mẹ thấy, thời vội gạt đi, rồi tự ý mình lại làm mụ lấy cho mình, còn bà mụ thời cũng lấp tức tống khứ.

Chắc rằng trong các chốn quê mùa, cũng thường dùng cái phương thuốc rệp lấy, cho nên mụ kia mới quen dùng cách lấy đó chi.

Nghĩ mà ngại ngùng cho cái tinh mạng của các trẻ nhỏ ở nhà quê, mà cũng sợ thay những bà mụ ấy !

Hầm cọp-con

Một con cọp con mới đẻ, không biết vì sao mà bị kiếu lửa bu cắn đang vùng vẫy kêu cáo trong bụi, thời vừa có người ở dưới làng biển đi lác đường vào khoản núi lúp-xúp từ Chân-Chỗ tới Gi-lê, gặp con cọp ấy. Anh ta cho là một vị thuốc trời cho rất tuấn bổ, đem về mẫu cháo cho ông cha già ăn thời hay lắm,

Đem về hầm mẫu hầm hồi rồi múc lên cho cha ăn. Cha hỏi vị chi, thời anh ta cứ nói là thuốc bổ. Khi ông cha ăn đã gần được nửa vịm thời khen ngon và có hỏi cho biết, thời anh ta mới nói thiệt đầu đuôi. Ông cha khan hải vức cả đũa chén rày là người con quá, và bắt đem đi chôn cả.

Thuốc mầy chưa biết bổ hay là không bổ, nhưng hãy biết đó là một người con có hiếu vậy.

Nhưng về sau có người rành nghề săn bắn nói đó là loài chồn con, không chắc có phải cọp.

Vụ trộm vạn đồng

Tên Lương-chung Gia là người Tàu buôn bán ở Quảng-châu ăn-cắp các đồ vàng và nữ số bạc là 7.000 đồng của một người Tàu khác ; nay đã phải tổng giam để xét.

Bắc-kỳ

HANOI

Quan Thống-sứ đi kinh-lược

Quan Thống-sứ Blondlat đã đi xe-lửa lên Lạng-sơn để đi kinh-lược mấy hạt Lạng-sơn, Cao-bằng, Chợ-chu, Chợ-mới, chừng một năm lễ mới trở về.

Sẽ có tiền đồng mới

Công-ty Haiphong có báo tin nay mai sẽ gởi thêm tiền đồng về nhưng chưa gởi về bao nhiêu.

Cuộc hành-trình của quan quyền Tổng-thống BAUDOUIN từ Nam ra Bắc

Hanoi, le 5 Mai 1922.

Quan quyền Tổng-thống ở Saigon đi hôm chiều chúa-nhựt, đi đường Dijrtng tới Dalat sớm mai thứ hai. Ngài đi viếng chỗ đương tiêm ấy là nơi quảng khai rất mau lẹ; những đường đề cho khách du-lịch bao chung quanh từ phía cũng rộng mở thêm nhiều. Vườn trồng-trặc ở Dankia để lấy vật-liệu cho các người Tây ở Dalat, ở tại vườn đó lại đang trồng thử những cây-trái ở đất không nhiệt không hàng đặng coi có hợp với phong-thổ ấy chăng.

Ông *Baudouin* lấy làm đắc-chí mà thấy ngà đương vào nhà-mát ngày nay bởi bổ thêm tốt, vậy thì từ nầy về sau rất tiện cho ngài đi ngã đó đã mau lẹ và an tâm không lo sợ gì cả.

Nhờ có thầy đều tận lực, nên ngày nay ở Dalat đi xe-hơi xuống ga Tourcham đi ngã Bellevue thì đi có 4 giờ đồng hồ, đi theo một con đường thẳng rằng tự đầu chí cuối, quan quyền Tổng-thống, ở Dalat mà đi hôm chiều thứ ba ghé một lát tại Nha-trang rồi đó theo đường qua lộ mà đi luôn luôn ngày thứ tư thì nam có viếng Sông-cầu, Qui-nhơn, Quang-ngãi dụng sáu giờ chiều bữa thứ năm thì ngài tới Tourane, có quan Khâm-sứ Trung-kỳ, quan Sứ, Đốc-lý thành-phố chực đó mà tiếp nghinh ông Baudouin sớm mai thứ sáu đi xe-hơi theo ngã đèo Ái-vân mà ra Huế.

Hanoi, 6 mai 19'2.

Quan quyền Tổng-thống ở Tourane đi có quan Khâm-sứ Trung-kỳ cũng đi, ra tới Huế sớm mai thứ sáu. Chiều lại quan Tổng-thống tiếp cơ mật, rồi đó yết kiến Đức Khải-Định. Thừa dịp quan Tổng-thống tạm ghé tại đó nên Đức Hoàng-thượng có đãi quan Tổng-thống và tỉnh phu-nhơn Baudouin, một tiệc tại đền vua, có quan Khâm-sứ Trung-kỳ và tỉnh phu-nhơn Pasquier, có Đông-cung thái-tử và các quan ở việc sở mật dự tiệc. Quan Tổng-thống ở Huế mà đi sớm mai 7 giờ, ngài sẽ nghỉ đêm tại Vinh.

Măng ông Thừa biện Trị

Ông Thừa-biện René N. T. Trị sang nghỉ bên Pháp-quốc, mới trở về kỳ tàu rồi ông Thừa biện Trị nầy vẫn là chủ của bà và ông Montel lương-y thành-phố Saigon, người lấy nhiều thuốc, nhưng Pháp học luôn tăng và lại được chức cao sang theo hàng viên quản Langsa.

Bổn-quán xin để lời mừng bà và ông Montel và xin chúc ông Thừa-biện Trị, đường danh vững bước, biển hoạn xuôi buồm.

L.T.T.V.

Lời rao

Rao cho thiên-hạ đều hay biết : vì bởi mắc sửa lâm lại cho nên chiếc đò, đưa ngang Rạch-Cát (theo kinh mới Cholon) nhằm đường đia bạt số 16 phải ngừng lại, không đưa nữa, kể từ 1er mai 1922.

Vậy thì các xe-cộ được dùng chiếc đò ngày đường địa-hạt số 5 Cholon đi Gocông mà đi đỡ.

Chừng lâm công việc đò xong rồi, sẽ cho thiên-hạ hay, mà đi đò đó lại.

Cuộc đua ngựa Saigon

	Độ đầu	
Eclipse	ăn gagnant	3800
	Độ thứ nhì	
Motor	ăn gagnant	6.90.
«	« place	2.00
ORong	« «	1.60
	Độ thứ ba	
Hồngngọc	ăn gagnant	4.80
«	« place	1.10
Eclaireur	« «	1.20
	Độ thứ tư	
Indigotine	ăn gagnant	3.70
«	« «	1.40
LongDinh	« «	1.20
	Độ thứ năm	
DamTiên Noela	ăn gagnant	1.40
DamTiên	« place	1.20
Motor	« «	1.60

Ngày 9 Mai 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Sớm mai

	Trả ra	Trả lại
Nhà nước		6 30
Ngân hàng Đông-Pháp	35 1/8	35 1/8
Ngân hàng Hongkong & Shanghai		6 30
Ngân hàng Chartered		6 35

GIÁ BẠC ARGENT FIN TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 5 mai 1922

	Trả ra	Trả lại
Ngân hàng Đông-Pháp	35 1/8	35 1/8
Ngân hàng Hongkong & Shanghai	30 1/8	7
Ngân hàng Chartered	30 1/8	30 1/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 5 mai 1922

Ngân hàng Đông-Pháp		68.50
Ngân hàng Hongkong & Shanghai		?
Ngân hàng Chartered		68.40

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 5 mai 1922

Về lợi 3 %.	2' 60	Về lợi 5 %.	1920	62	50
Về lợi 5 %.	1916	95 85	Về lợi 5 %.	1920	80 25
Về lợi 5 %.	1917	2			

SỐ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Cholon mua trả lại ai mặt trăm bì tê

Vinhlong	4.60 10 4.80
Gò-công	4.85 — 4.95
Bến-tre	4.80 — 4.95
Bắc-liêu	5.00 — 5.15
Cần-thơ	4.10 — 4.40
Giá thường thường bực trung	4.84 — 4.89

Giá gạo chở đến tàu không tính thuế suất cảng bao lớn, giá một trăm kilô

Gạo Âu-châu nº 1	25 ½ tấm, tb 9.55 tới 9 50
Gạo Nhựt-Bổn nº 2	45 — 8.55 — 8.70
Gạo Java	7 90 — 8.15
Tấm	7.20 — 7.50
Cám	3.30 3.50

Thịt heo

Giá mỗi kí-lô. — Quảnh 0 70 — Phi-lê 0 80 — Xương sường nhỏ 0 70 — Gan (tươi) 0 40 — Bầu 0 40 — Lòng 0 40 — Mỡ (hàng nhứt) 0 60 — Mỡ (hàng nhì) 0 50 — Thịt 0 70 — Trái-cật (rognons) 1 20 — Ngực 0 50 — Sốc-ết 1 50 — Mỡ nhỏ 0 60 — Xương giá (Pommes cotes) 0 60 — Lưỡi 1 00

Giá mỗi cái. — Óc heo 0 10.

Thịt dê

Giá mỗi kí-lô. — Sốc-ết 0 70 — Bò-dần (Boudins) 0 40 — Phó-mách heo (Fromage cochon) 0 80 — Lạc-xương nhỏ (Côtelettes) 0 80 — Đa-lá (Foie) các thứ 0 80 — Thịt heo rô-ti 0 80 — Lòng heo chiên 1 00 — Óc 0 80 — Langue fourrée 1 00 — Đuôi heo 0 80 — Sốc-ết bên Tây 0 80 — Thịt heo quay.

Thịt dê

1 con mới khỏi — Gan thì 0 80 tới 0 40 (tươi cái) — Bầu 0 04 — bộ đồ lòng 0 20.

Lòng bò

Giá mỗi kí-lô. — Sốc-ết 0 70 — Bò-dần (Boudins) 0 40 — Phó-mách bò (Fromage cochon) 0 80 — Lạc-xương nhỏ (Côtelettes) 0 80 — Đa-lá (Foie) các thứ 0 80 — Thịt heo rô-ti 0 80 — Lòng heo chiên 1 00 — Óc 0 80 — Langue fourrée 1 00 — Đuôi heo 0 80 — Sốc-ết bên Tây 0 80 — Thịt heo quay.

Thịt bò

Giá mỗi kí-lô. — Bắp trọn cái 1 50 — Bắp chặt cái nhỏ 1 00 — Xá chặt nhỏ cái 1 00 — Thịt nhì 1 00 — Ngực 0 80 — Gò 0 80.

Giá mỗi cái. — Xương sường (cotelettes) từ 0 15 tới 0 30 — Trơn sáp, gan, lòng, trái-cật 0 40 — Óc 0 15 bộ đồ lòng (tripes) 0 40 — Cằng 0 30 — Đầu 1 70.

Lòng bò

Giá mỗi kí-lô. — Bắp trọn cái 1 50 — Bắp chặt cái nhỏ 1 00 — Xá chặt nhỏ cái 1 00 — Thịt nhì 1 00 — Ngực 0 80 — Gò 0 80.

AI MUA

Có dịp bán một cái xe hơi hiệu **CHANDLER** còn mới, và hai cái bánh secours. Ai muốn mua xin đến số nhà 42, *đường Amiral Dupré*, SAIGON.

Ai muốn học giỏi

Có một ông thầy giáo Tây chịu dạy học-trò thi chẳng hạng là thứ bằng cấp nào, bực nào, Dạy ăn tiền ít, cao thấp hai đàng đều định. Trừ thứ năm, chúa nhựt mỗi ngày ông chịu dạy tại nhà ông từ 5 giờ chiều sắp tới tối.

Ai muốn học, đến số nhà 163 ở đàng Richaud, Saigon mà hỏi

Bán Rẻ

Hãng **A. RICHAUD** có bán máy nhỏ đánh chữ đem theo đi đường rất tiện.

Giá là..... **300** quan.

ĐÁ MÀI DAO bề dài một tấc tám, bề ngang ba lỵ và bề dầy hai lỵ.

Giá 1 2 tấm 1 đồng

Đá trôn có tai quày bề mặt một tấc rưỡi để mài dao,lưỡi bào, búa, riều, rựa phần phát cỏ, vân vân

Giá 1 2 tấm 9 đồng 6 cắt

Đá thiệt tốt

Ai muốn mua xin gởi thơ cho ông **J.BRUNEL** ở tại Tourcham ông sẽ lập tức gởi theo nhà thơ contre remboursement chẳng sai

Trăm năm không phai

TIỆM-HÒA-CHƠN-DUNG

NGUYỄN ĐỨC NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme Saigon

(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hanoi. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo-bạch có biên rõ thước tắt giá cả và cách thức phân minh.

It khi có

Có người muốn bán 34 cái xe kéo, còn tốt lắm. Thiệt là dịp tốt có it, là giá bán rất rẻ lắm.

Ai muốn mua xin do nơi hay là viết thơ) M. Ly-Chi, chez chef rizerie *Bang-teck-Guan — CHOLON.*

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lanh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salelé Thomas

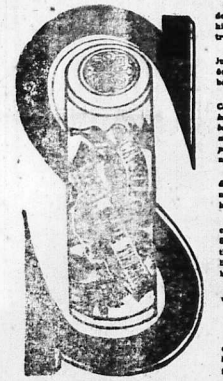

Khi trước ông lương-y Hendersen có chế một thứ thuốc hiệu là Đông phương Thần-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ « Times-boo » thường hiệu năm 1886 trương thứ 871, ông lương-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như vầy :

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahin và Cubèbe nhiều mà ở hết mà mất thanh-âm; cầu-bằng hơn nhiều, chẳng không phải-lị nồng nả rất chi mà nước đái phải khác ra, nó trong sớt ngày rồi thấy bịnh ngừng nó.

Thứ thuốc Santal nầy ý viện đâu đáng nó đi đặng 25 năm nay, nồng nó vào thì hết thảy, hễ thận.

Trong thứ thuốc hoàn nầy nó chế vị quinol vào trong Santal tinh lâu cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trợ lẫn đương cùng là hễ đường hễ trợ trong.

Thuốc nầy đi uống liền, hễ vào bụng rồi thì mau thôn.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám hoàn cho tới mười hoàn thì chẳng bình hoạn lận, bất kỳ lâu mới gì phải mạnh nhẹ.

Tại tiệm thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE, là bào chế y khoa tấn-sĩ và nhứt hạng bào-chế y-sanh ngang mình hết Tây Saigon, có bán.

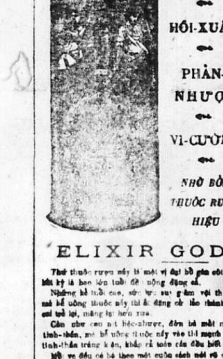

HAI MƯƠI NĂM

DANH TIẾNG !!!

TRƯỜNG-SANH

VẠN-BỊNH

HỒI-XUÂN

PHẢN-NHƯỢC

VI-CƯỜNG

NHỜ BỞI THUỐC RƯỢU HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gồm cả chục là trăng à ten thảo-mộc, bổ ký là bổ ông tuổi đã sống đặng sẽ.

Những kẻ tuổi cao, sức yếu suy gẫm với thầy nghề quản đã thiếu máu, mà bổ uống thuốc nầy thì ắt đặng cái ích chánh đặng, mau mày tươi tuông, coi tuổi lại, mạnh lại hơn xưa.

Cần nhắc cùng nữ bộ-sinh, đàn bà mắt mày nhăn nhó, hễ hao tổn tinh-thần, mà bổ uống thuốc nầy vào thì mạnh mẽ lắm-lắt đi thôi đó cũng. Tinh-thần trong sáng, khắp cả hình của đều bổi đành thuốc lắm.

Bổ về đều có in theo một cuốn sách nói về các đều thần hiệu của thuốc chơi là coi đích đáng rất kỹ càng.

Có trữ tại tiệm thuốc **Pharmacie principale** của ông **L. SOLIRÈNE.**

Hỏi các ông chủ có XE-HƠI ! *Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.*

XIN CÁC ÔNG NHỚ LẠI : Tại hãng Đông Pháp bảo-hiểm mà bảo-kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời từ 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. *Xe của các ông có sự gì ngưng* ***hiểm thì hãng bồi thường lập tức.*** *Khi vậy các ông viết thơ cho hay, hoặc lại nói miệng,* **hay là có dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì,** *hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông, khi xe* *cho ông về hay sửa chẳng chạy đặng.*

Xin hỏi hãng : **SOCIÉTÉ FRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT** *đường Lafiere số 27, 29 — SAIGON.*

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CoA NG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUT

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm thuốc trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là cử-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiện đài sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

京 NAM-KINH 南

CAFÉ & RESTAURANT

Saigon, nos 11 & 13, rue Lefèbvre, Saigon

Bổn-hiệu được bền vững cũng nhờ ơn chư-vị chiếu cố; Nên phải làm cho vừa lòng chư-vị. Bổn-hiệu chẳng nệ tổn hao, mới đọn lại 2 căng gạch lầu rộng rải, sửa cách kim thời tinh anh sạch-sẽ. Trên lầu có phòng riêng để qui-khách đãi tiệc.

Restaurant Nam-Kinh — Café — Saigon

LỄ PAQUES 1922

Nhà hàng Cơm-tây hiệu **NAM-KINH** khai trương tại 2 căng nhà mới ở đường dải Bà-ba, số 11 và 13, rue Lefèbvre, nos 11 et 13. Đặt tiệc Bổn-hiệu tùy lòng khách.

Việc nấu nướng, bánh trái và chưng đọn cỗ-bàn. Boy, bếp, điền thiện nghề.

Xin đến một lần chắc đặng vừa lòng.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*

môn bài số 135 và 143, gần bến Pháp-Việt Khách-lầu

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiến soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiến thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông **GIUNTOLI**, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bọc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư qui-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « **CON RỒNG VÀNG** » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt mà giá rẻ hơn các tiệm khác.

MAY KINH.

Nói chuyện ca

Cho hay nước nhà thạnh trị, bực văn nhơn tài-tử hằng dùng lối thi phú mà tiêu khiển, hoặc khi nhàn hạ thấy cảnh mà nên thơ; hoặc gặp cơn khoái lạc thích tình mà nên thơ; hoặc thấy tình đời điên đảo, cảm xúc mà nên thơ. Thơ tức là tâm cang bí mật, là tình thần của người; gợp chung là tinh thần của nước. Điệu ca ngâm cũng chẳng khác gì thơ, cũng tao-nhã, cũng thâm-trầm, cũng tinh-thần, mà tinh thần của thơ đã vừa hùng-hào mà vừa có mềm lực, cũng bởi ca có dọng lên có hơi xuống, có lúc nhặt có hồi khoan, khiến nên nghe ra như mãng, như vui, như sầu, như thảm, như bán-bịu, như lỡ làng; thế thì lối ca cũng qui hóa và có cang hệ với đờingười nữa vậy.

Kia như, trong cơn Pháp-quốc bị li-loạn nghiêng ngửa, nhơn dân đòi khát, ai có xem lịch sử Langsa mà chẳng ngậm-ngùi thảo thờ cho kẻ kém ấm kém no quân-bao lao khổ; ai có xem lịch sử Langsa mà chẳng chụm mỗi sầu cho người kia dương nặng-lửa mưa dầu! Mà lạ thay! Cái bản Marseillaise của ông Rouget de l'Isle khéo đặt, đã ngu cái ý cầm-hờn, lại gây mối tinh hiệp lực, nên chi binh vì, tướng quá mà xô dầy nổi cái thời kỳ khốn nạn, gở bàn tay chuyên chế mà lập nên dân-chủ, cộng hòa.

Lại như bài Mạch-thượng-tan mà bảo-tồn đều trong sạch của nàng Laphu ca vẫn có mã-lực, có tinh-thần, không cần phải nói mà ai cũng cho hiểu.

Đây để nói chuyện qua cái lối ca ngâm của nhà mình bây giờ.

Xem trong lối ca ngâm hiện thời của ta ra làm sao??

Nghỉ cho cái điệu đờn ca của ta hay hay lắm, chẳng kém của nước nào; đờn nghe có vui được, có buồn được, có khêu thâm có giãi-sầu, nói cho gọn, thì điệu đờn của ta có cái mùi vị. Nhưng vậy các nhà đặc bẩm đờn chẳng lưu tâm đến, như Lưu-thủy, Bình-bán thì phải khác lựa nào vui, còn Lưu-thủy, Phú lục lại vui về cái thái-độ điêu-hòa. Tứ-đại, Phụng-cầu, mấy bản hoán đặt ra lối bi ai thảm trách, lại trở làm cho trái dị; vui đổi ra sầu, sầu đổi ra vui, mà coi lại phần nhiều hơn là chỉ có cái ý hoa nguyệt, vọng nghĩa, than tình, tình, tình là tình!...

Trở lại điều ấy có thể làm cho mỗi cái tình thần của điệu đờn ca của ta mà lại gây ra cái mối dục tình cho bạn thanh-niên; lối ca ngâm há không có ảnh-hưởng về nhơn tình đó ru!

Ta vào xem hát bộ, những cổ đào tuồng-tài, ai bi, xét ra hát qua cô làm trò vậy, nào có phải chính mình có gặp cơn điên-đảo trần-chuyển đâu mà mất cỏ mếm lệ! Mà thiệt, có tuy vẫn biết mình là đứa đã, song cô có cái cảm-giác ngay với vọng của cổ hát, với trò của cổ diễn.

Còn như cận trai kia, cổ gái nọ, dương buổi xuân-tình đoạt-động, uông nầy, mà những cái câu hoài nghĩa những lối vọng tình, than thân tủi phận của mấy cô mấy cậu ấy ca ngâm, cổ thể nhồi nắng thêm một cái khối tình bồng lông trong lòng, bồi đắp cái câu tủi gió sầu trăng trong dạ dược chăng? Thật vậy, thế cũng nên ngài ngại cho phong hóa sau nầy.

Kỳ giả đây, tạn mắt thấy tai nghe, có người thích hay tập cho con trẻ ca ngâm, lại cũng bắt chước theo lối « cải-lương » đứa thì làm Bùi-Kiệm, gả lại sấm Nguyệt-Nga v... v..., học dản điệu, tập ca ngâm. Nếu trẻ kia dương bận cái tình khờ mà trau dồi thêm những lối phong tình, tưởng cho chưa hẳn cái tình mà mơ tưởng mối tình, cái đức dục ở gia đình như thế nghĩ cũng đáng lo?

Cơn buồn rảo bước giải khuây, thì chẳng nghe chi khác hơn là: Nầy bản ôi! Bận ở làm chi ôi thôi thôi rải tệ..., lại vô..., lại vô..., vân vân, thì lỗ có ý vẻ cái tình. Những phường bợ-lưu thì chẳng nói gì, ngặt nỗi, như khuê-các, khách tu mi cũng thế. Cái phong-lưu như vậy có lạc thú gì đâu, đã vậy mà lại làm cho trái tai khách mắn thời.

Vậy trước xin các nhà muốn mở rộng lối ca ngâm của ta xin chớ vội đến. Tốt nhứt là lựa những bài khuyến hiếu răng đời, đặt để cho có ý tứ thâm trầm cao-thượng, vui cho phải lối, thảm cho phải hồi, tưởng cho lời của kỳ giả thì thế nầy giờ đầu qué kịch mà có thể nhồn được thì cũng chẳng nên cho là vô ích.

Còn sau nữa xin đồng-bang ta mấy nhà tài-tử ca ngâm cũng nên lựa cho xứng đáng những bài thích cảnh, hiệp thời. Kỳ giả lấy ngu kiến mà luận bàn cỏ sai sót xin niệm tình tha cho.

N. B.

ROB THOMAS

Thuốc nầy là một vị thầy dốc thượng hạng được lưu tồn hơn mười năm nay, hễ ai có thử thuốc khác, hoặc có dùng SALSEPARILLE, hoặc có dùng IODURE DE POTASSIUM mà không vừa ý thì xin hãy dùng đến thuốc nầy thì thấy thần hiệu liền.

Ai có thí chẩn lại thì thấy chẳng cho các bịnh đời-đời như thuốc lá hột mới, sang đốc vua vậy... đều phải lưu ngày mà phải tồn tại.

Mỗi ngày uống hai muỗng lớn, sớm mai một muỗng trước bữa cơm, chiều một muỗng cũng trước bữa ăn cơm.

Thuốc ROB THOMAS nầy dùng ma tẩy độc thường cũng đặng, song phải uống ít hơn, mỗi ngày uống một muỗng nhỏ mà thôi, sớm mai một muỗng chiều một muỗng.

Có một mình nhà thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

PHARMACIE PRINCIPALE

Cao ông L. SOLIRÈNE quan hàm nhứt hạng nhứt, ở đường Catinat, gần đường Bonnard trước nhà hát Tây, SAIGON

ĐƯỢC THUỐC TẠI KINH THIÊN THỜI

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE HOLBE

Đã nhiều năm rồi thiệt là hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG

Một là phải dự phòng trước:

Trong cơn có thời khí, muốn tránh khỏi bịnh dịch, thì phải uống trước khi ăn cơm một muỗng cà-phê *Rượu Elixir Anticholérique*, sớm mai và chiều cũng vậy.

Hai là: Khi chớm bịnh:

Khi bỉ thiên thời rồi (dù tự nhiên làm cũng là một mối hết sức) người bịnh phải uống một muỗng cà-phê *Rượu Elixir Anticholérique*, cứ một chập 10 phút đồng hồ thì uống một muỗng hay là 5 phút đồng hồ.

Lại nữa, phải theo rượu Giải cho mình, cứ mình người bịnh, hễ thì cần uống rượu phe hay là trà tàu nóng, phải pha rượu Rhum, rượu Mạnh, hay là rượu Annam cũng đặng.

Thuốc *rượu Elixir Anticholérique* là mình chữa bịnh thiên thời lắm, lại làm cho người bịnh mau mạnh.

Mỗi người nên mua mỗi vài chai mà dự phòng đừng khi nào có bịnh thời khỏi mua tri.

Giá mỗi ve..... 0$50

Có mua thuốc nầy phải coi cho kỹ cái tên **SOLIRÈNE**, và hiệu con rồng có cầu chừng kẻo lầm sự giả mạo.

Trị bịnh như thần

THỊ HỘT BỊNH VÀ KHÔNG CÓ TÁI LẠI NỮA

Ai Si

TỪ LA

hãy uống thứ thuốc

BI-HODURAL NOVAT

thì hết bịnh

uống một ngày

bốn viên

Ai ho lao, ho tiền, dau phổi lâu ngày

Ho uống thuốc chỉ không hết thì

nên đừng thử thuốc

KREOPOS NOVAT

Uống một ngày

chừng bốn hay là sáu viên

Hai thứ thuốc nầy không có phạt, tử và uống no thì không sợ bịnh.

Khu trí đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

187, Rue Catinat, SAIGON

CÁC MÓN ĐỒ

Bán sau khi tính sổ, giá riêng

Đồ dùng theo bàn ăn, *kiểu Louis XV*, khăm trải bàn 140×140 6 bộ đồ dùng ăn — nguyên bộ.	18$00
Đồ dùng theo bàn ăn, hia đỏ, thiệt tốt, khăm trải bàn 140×140 6 bộ đồ dùng ăn — nguyên bộ.	20 00
Đồ dùng theo bàn ăn, nửa chỉ và nửa bông vải, có vẽ hình bàn cờ và bông nhỏ khăm trải bàn 160×24 thứ thiệt tốt — 12 bộ đồ dùng ăn.	25 50
Khăm trải bàn, bông vải trắng, có vẽ hình bàn cờ và bông bề rộng 1m40 Giá mỗi thước.	3 40
Khăm trải bàn, bông vuông đỏ và trắng, chỉ thiệt tốt, bề rộng 1m40 1 thước.	4 00
Khăn để bàn ăn, có vẽ hình bàn cờ, hồ vẫn đỏ, 65×70 — chục 12 cái	11 50
Khăn để bàn ăn, có vẽ hình bàn cờ, bằng bông vải trắng thứ tốt, 65×70, 12 cái.	15 00
Khăn để bàn ăn, có vẽ bông, bằng bông vải trắng, thứ tốt, 65×70 chục 12 cái.	16 00
Dù nhựt bổn, đủ thường, (màu tím, marron, xanh, vẹt) cán tre 1 cây	5 00
Đồ dùng theo bàn rửa mặt, có seau và bình đựng nước émail, tốt nhứt hạng nguyên bộ.	5 90
Máy vặn nước, để rửa tay, émail tốt nhứt hạng 1 cái.	6 50
Seau đựng nước, ở trong bằng sành 1 cái.	7 00
Thùng đề nấu đồ giặt, bằng tôle, không sét, đựng được 55 lít 1 cái	7 75
Chưng đèn cây, bằng đồng nickelé 1 cái.	2 25
Đồng hồ chuông, nickelé, nhỏ lãnh sức chạy 1 cái. 4 đồng hay là	3 50
Máy ép khoai, 1 cái.	1 50
Tủ nhỏ, khóa thiệt chắc — bằng thép có vẫn. 2 chìa 1 cái.	6 75

FABRIQUE de CASQUES EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LÀ TẤM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIẾT

208 Quai de Belgique. — SAIGON

Kính trình quí vị hiểu, chúng tôi mới mở một tiệm làm nón bằng cây là (liège) tấm cao-su. Vậy xin quí vị chiếu cố, cần nghề mới là của chúng tôi dụng nên ở trong xứ mình.

Những món của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc cuốn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có nắn một được, những đồ phòng làm nón toàn là hạng tốt, giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có để đồ về nghề làm nón theo phương pháp âu-châu. Vậy chúng tôi đoan chắc có thể làm đúng y như kiểu riêng của các nhà buôn nón. Ai chúng tôi làm, nhà buôn nào mẫu mực cứ nón bằng cây lie (liège) để về lợp lấy, chúng tôi cũng bằn. *Có 12 hình tại tiệm* **BẢO-HƯỚNG-NAI 46-48** Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên bán những đồ Mỹ nghệ của con nhà Nam.

Kính thưa

DƯƠNG-VĂN-THIẾT

Nếu quí vị muốn hỏi hay điều chi về việc buôn bán, xin viết thơ cho M. Dương-văn-Thiết, 208 Quai de Belgique Saigon. Quý vị (Blancs) lỡ thơ cây ở Annam thì phải dùng tiếng tây mà viết thơ làm sao.

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, dầu thiện nghệ dầu hạm chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có; tinh theo giá bên Tây như hiệu Lumière — Richard — Guilmont — Demaria — Monobloc v. v...

Cũng có đủ đồ phòi tông bết thấy về nghề chụp hình và nghề vẽ cửa (Peinture) mà sĩ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lồng hình chơi khéo lắm, lựa màu cũng có, nhứt là bồ mình khắc, chạm rất tâm.

Có chụp hình cho, giấy thuế thân nữa. Có bán kiếng, giấy, đủ thứ thuốc sang hình. Giấy Brumure 1/2 brillant contraste từ tập 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 x 25 còn hộp nhỏ thì 2$ 5 00.

Có kiểu để làm hình nấy xứ nóng nực. Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

XE MÁY

« La Semense »

Hiệu cũ Langsa để bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh trớn, tay cầm lộn lên xuống được đỡ chận bánh.

Bánh sát cùng bánh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trữ là: ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp môn bài 68.

ĐAU NHỨC GẦN CỐT.

NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu cớ gì, hễ uống thứ *SIROP FOLLET* thì mạnh thiệt.

(Trong sách thần dược của ông **BOUCHARDAT** có lời ban ngợi khen)

Uống nó ngủ an giấc. Khí thức dậy không hoang ốc nhức đầu.

Không phạt tí. — Binh tịnh luôn. — Cực tinh bảo.

ĐỒNG MẠNH: Mỗi muỗng xúp thì trộn một cà rem Cherell.

ĐỒNG THƯỜNG. — Người lớn mỗi ngày 3 muỗng xúp trộn với sữa, hay là nước trà.

Có mấy năm nhà thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

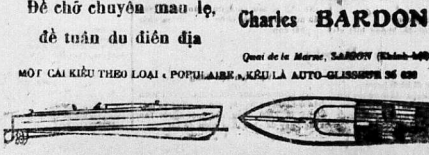

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

CANOT HOI

Để chở chuyên mau lẹ, đề tuần du điên địa

Charles BARDON

Quai de la Marne, SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR 35 630

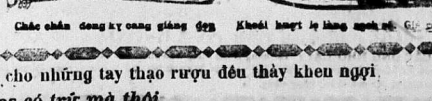

Chắc chắn đong ký cang giáng $25 Khoái hoạt lợ làng mạnh mẽ $25

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đã thơm mà lại ngọt lắm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trữ mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nối trí hạng nhứt-hè sự kế nghiệp

Ở Saigon ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIỆN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE ngài sẽ gởi cho không

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 46 — CHOLON

堤岸省廣馨金舖

Bên-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện gót, năm 1924 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46*. Nên qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc coi nhãn **PHI-HÔNG** thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, SAM-QUANG-HUNG,
Cẩn cáo,

XIN GHÉ MÁT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, rượu Champagne, nước suối, bánh hộp, nào dầu thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ bằng pha-ly, bằng sành, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, múc, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lãnh (contre remboursement.)

Xin qui quan, các ông các bà có điệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem công cuộc chúng tôi buôn bán.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VĂN et A-PHÁT
Téléphone 748 — Rue Catinat SAIGON

Thơ tín vãn lai

Ông Chủ-bút,

Kính thăm ông đặng mạnh và xin ông vui lòng hồi âm cho tôi hiểu mấy lời lối tỏ dưới đây : Xin ông chớ từ nàng tôi rất đỗi ơn nhiều vậy.

Tôi là người ở nhàm vẻ chỗ cồn cư nhàm huyệt nào hết, đâu là chợ là giã — Vì tại chợ Phước-thiện người buôn bán thì không chịu dùng giấy bạc 1 cắt và 2 cắt, dầu giấy thiệt cũng không xài, còn trong tiệm chệc, thì cũng vậy. Tôi tức mình mới hỏi, thì họ trả lời quê dốt rằng : « Nghe mấy tiệm chệc nói ai có giấy bạc 1, 2 cắt thì phải đem lại nhà dây thép đổi lập tức hạn trong năm ngày nghĩa là : 25 avril tới 1er mai thì hết ; ai không đổi, còn dư, thì phải đốt. » Bởi vậy từ bữa 25 tây tới nay, tại chợ Phước-thiện không ai chịu xài giấy 1 cắt và 2 cắt. Bởi tôi chưa rõ ngọn ngành đâu là chơn giả, nên chẳng nệ lời quê kệch, miễn xin ông phân giải ; chờ theo ý ngu tôi, đa nghi cho mưu sâu Khách trú tại chợ buộng lời dỗn huyễn vậy mà thủ lợi riêng làm rất thiệt hại cho Annam lắm mà !!! Tôi rất trông tin hồi âm hoặc tư hay là trong báo cũng được.

Nay kính,
Phan-v.-Lương, Phước-thiện.

PHÊ BÌNH :

Bởi Khách trú đem giấy giả vào Nam-kỳ rất nhiều, lớp lại còn ở trong in thêm ca nữa, đã bị hãt hại tốp rồi, nên Khách trú, truyền tin cho nhau hễ mà không chịu xài. Vậy thì Khách trú ngu dây có quyền riêng, chẳng kể phép nước, xin để cho phần cai-trị liệu lượng lấy.

Còn phần mình — người ở Bình-thiên — giấy thiệt mà Khách trú không chịu xài cử thưa cho quan làng làm phúc bẩm giải tới tòa cho quan trị tội nghịch phép nước và dỗn huyễn.

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE

SAIGON

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO
HÃY NÀI CÁI KỸ TÊN : **MIDY**

SANTAL MIDY

SANTAL MIDY

(Sân-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiền và tinh hảo để trị bịnh *đau lậu*, mới củ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thụt).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu **MIDY.**

Buôn bán lớn số, 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thuốc.

Có một mình nhà thuốc **Pharmacie Principale** của ông **L. SOLIRÈNE** *ở ngang nhà hát Tây Saigon có bán mà thôi.*

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng

DƯỜNG LEBO SỐN BÀI 99 và 101
ĐẤT-HỘ (SAIGON)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là : xe mui, xe hai bánh, xe kiếng, xe kéo xe bò ; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kim thời, sơn xe thiệt khéo, làm mềm, nuốt xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ nếu lại chắc chắn có bảo đảm xe đã kiểu, bán xe theo-mo bằng cây giá rẻ hơn tây chở lại. cam-on đại gia thay trong hạnh, kiểu đến tây, đã biết xe đóc chắc và xe sơn giá bằng đa tây may rất khéo và chắc, có bền yên lắm, chuông đẹp hai tiếng, bánh đi thấp đến khi đi theo xe. Sơn xe và đóc xe.

Cần mời qui khách có dịp đến thăm tôi tận chỗ tôi lại tiệm tôi một khi trước coi cũng cuộc của tôi làm, xảo có nên đặng mước chi đó thiệc mua giúp lượn người thì tôi rất cảm ơn ha rồi.

Cần chư qui khách ở tỉnh muốn gởi thơ hỏi thăm mảo chi chăng cứ nói tôi sẽ hồi đáp liền đến

Lời rao

Ai muốn dùng xe hơi cho mướn

Nên dùng thử Cao su pneus C.G.M cho xe hơi.
Ve(sa relâpe)s hạng nhứt, mỗi cặp 13 $ 50.
Ruột (chambres à air) 5 $ 00
Bán tại Hãng máy Cao su, ở đường marinchi Saigon.

HÃNG

ông P. Ribeyrolleset Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon
số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.
Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULÉ.
Có thơ rập mấy giới ở tại hãng.
MÁY TOT CHẮC— Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không an tiền công.

ĐÈN LÒA *đốt có mãn sáng,*
hiệu BEST WIZARD.

Ít tốn dầu.
không hang hao,
Sáng trắng ngon.
Không hay nghẹt,
Đề đốt,
RẺ
Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRẦN - QUANG NGHIỆM
84 đường Espagne Saigon
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

PENSIONNAT

Khuong-huu-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi ký, dạy cần. Thường năm thường thi đậu nhiều ; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng ước đặng ba mươi chỗ ngồi.

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường :

Lớp nhứt (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	12 00

Demi-pension.

Lớp nhứt, và lớp nhì	00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	00

External.

Lớp nhứt, và lớp nhì	00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	00
Lớp sáu (học chữquốc-ngữ)	00

Cách-thức trường có in sẵn từ bổn, xin viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức lời cho.

Ngày tựu-trường : 17 février 1922.

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH
HIỆU
"Photo Nadal"
ở đường Catinat, 120

HOA ẢNH CÁCH HUÊ-MĨ

Hình lộng quyền

6 miếng giá	5$ 00
12 miếng giá	9 00

Hình Cartes postales

12 miếng giá	4$ 00

Hình nhỏ

12 miếng giá	0$ 80
Hình đeo giấy hình : 5 miếng giá	0 50
Hình đeo giấy thông hành : 3 miếng	1 50

BÁN SỈ và BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiểu chụp hình, giấy, và máy chụp hình.

Đồ phụ dùng về bằng dầu : Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bàn chải, chơn bàn, hộp dựng đồ đồ dùng, cây co giấy, màu trộn v. v.

Màn nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đủ thứ bằng giê : Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mục-lục.

DẦU
ESSENCE DE MENTHE

THỨ THƯỢNG HẠNG
của
ông L. SOLIRÈNE
kế nghiệp cho
ông Renoux
Kế quyền cho
HOLBÉ và RENOUX
Khử độc rất hay
trị chốt đau, đau gân
nổi, đau xốc bằng v.v.
rồi thêu hiệu
Ve trên màn trắng

Giá một ve ..... 0$ 50
Giá mười ve 2 00

BA MƯƠI NĂM DANH TIẾNG
HO GIÓ — HO LAO — VÀ CÁC BỊNH
ĐAU NGỰC

Thì nên dùng thuốc chỉ-khát hiệu là :
L'ELIXIR PECTORAL au GAIACOL
HAY LÀ
LES PILULES PECTORAL
của ông Holbe, bào chế y-khoa tấu-sĩ
Tại thêm thuốc của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nê trược trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỬ ĐẾN ÂT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

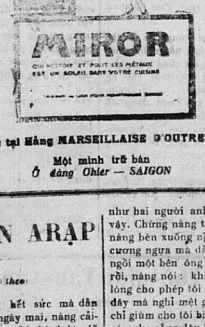

Bán sỉ : tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER

Một mình trữ bán
Ở đàng Ohier — SAIGON

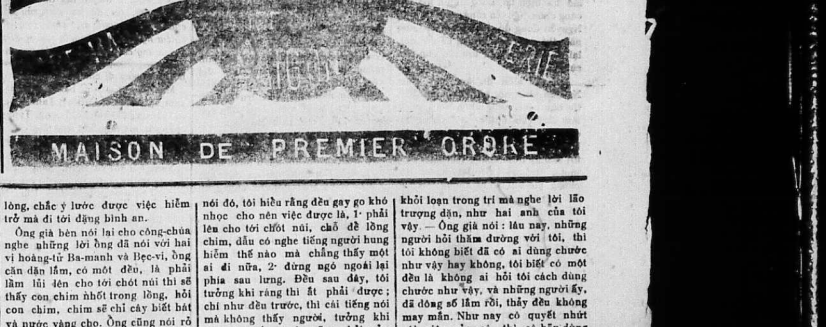

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Mà nàng ráng hết sức mà dẫn xuống, đợi sáng ngày mai, nàng cải-trang là nam-tử, cụ bị hành-lý đã rồi, nàng lên lưng ngựa, dặn người nhà rằng nàng đi có việc, trong vài ngày nàng sẽ trở về. Đó, nàng bèn theo đường hai anh ma thẳng tới.

Công-chúa Ba-ly-sắc năm trước có học phép cầm cung lên ngựa, rồi nàng lại từng đi săn bắn chơi với hai anh, nên nàng đã quen rồi và chịu một lúc đi đường giỏi lắm, chớ chẳng phải như dân-bà con gái khác vậy. Nàng cứng đi đường ấy mười mốt, nàng bèn gặp ông già như hai người anh gặp khi trước vậy. Chừng nàng tới gần ông già ấy, nàng bèn xuống ngựa, tay nắm dây cương ngựa mà dắc đi đến gần mà ngồi một bên ông già, chào hỏi ông rồi, nàng nói : khi lão trượng vui lòng cho phép tôi ngồi ghé một bên đây mà nghỉ một giây lát và làm ơn chỉ giùm cho tôi biết, nếu lão trượng có nghe rằng đâu lối nầy có một chỗ có chim biết nói, cây biết hát và nước màu vàng.

Ông già nói : cô - nương, cô cải-trang là nam-tử, mà tôi nghe tiếng cô nói, tôi biết cô thiệt không phải đờn-ông, nên tôi mới kêu là cô như vậy. Tôi cám ơn cô có thì lễ cùng tôi và tỏi vui lòng đáng có hỏi thăm tôi như vậy. Tôi biết chỗ để ba món cô hỏi thăm tôi đó, mà vì ý nào, cô hỏi tôi làm chi ? — Công-chúa nói : hỏi có ngươi nói việc ích lợi và quí báu của ba vật ấy, nên tôi muốn cho có lắm. — Ông già nói : thật vậy đó có, mà ba vật ấy còn là lông nhiều hơn là người ta nói với cô đó nữa, song người ta lại giấu cô đều hiểm trở lúc lên núi đặng cho tới chỗ để ba vật ấy. Nếu người ta nói rõ cùng cô đều hiểm trở đó, thì chắc cô thà là không có đặng vật qui ấy, chớ chẳng thà cô đánh liều tánh mạng mà mong mỏi làm chi. Thôi, cô hãy về đi, đừng có đi. tới nữa, mà uổng phận mà hồng dương buổi thanh xuân. — Công-chúa nói : thưa lão trượng, tôi ở ngoài trăm dặm mà đến, đã đến đây là gần chỗ rồi, lại bỏ về không thì ức lòng tôi lắm. Xin lão trượng hãy tỏ cho tôi biết việc hiểm trở làm sao, đến đỗi phải tổn mạng, mà xin đừng có nói đều hiểm trở lấy làm cho phải ra thể nào. Ấy là đều tôi muốn biết đặng có hỏi lại lòng tôi coi, việc hiểm trở như vậy đó, phải trở về hay là vững lòng, chắc ý lước được việc hiểm trở mà đi tới đặng bình an.

Ông già bèn nói lại cho công-chúa nghe những lời ông đã nói với hai vị hoàng-tử Ba-manh và Bạc-vi, ông căn dặn lắm, có một đều, là phải lắm lỗi lên cho tới chót núi thì sẽ thấy con chim nhốt trong lồng, hỏi con chim, chim sẽ chỉ cây biết hát và nước vàng cho. Ông cũng nói rõ những tiếng hăm dọa, nghe cùng hết từ bề mà chẳng thấy một ai, và rất nhiều cực đã đến, là vật lắm cho ai thấy cũng phải sợ, là khi biết rằng đã ấy vẫn là người ta, bỗi thiếu có một đều đại khái nên phải hư việc, mà bị thành ra đá như vậy. Đều đại khái đó là không được dạy đâu ngó ngoài lại phía sau khi chưa lên tới chót núi mà lấy được cái lồng chim.

Khi ông già nói dứt, công-chúa tiếp rằng : giòng theo lời lão trượng nói đó, tôi hiểu rằng đều gay go khó nhọc cho nên việc được là, 1· phải lên cho tới chốt núi, chỗ để lồng chim, đâu có nghe tiếng người hung hiểm thế nào mà chẳng một ai đi nữa, 2· đừng ngó ngoài lại phía sau lưng. Đều sau đây, tôi tưởng khi rằng thì ắt phải được ; chỉ như đều trước, thì cái tiếng nói mà không thấy người, tưởng khi ai có dạn lắm, nghe cũng phải rờn ốc. Lâu nay tôi thường nghe nói trong việc gay go như vậy thì có cho phép dùng mưu chước, mà trong việc nầy dây, không biết dùng chước có đặng hay chăng ? — Ông già hỏi : cô-nương muốn dùng chước chi ? — Công-chúa nói : tôi muốn lấy bông gòn nhét cứng hai lỗ tai tôi, đặng cho tôi bớt nghe và nghe nhỏ những lời thinh hãi không khi tôi lên núi. Nghe nhỏ và bớt thì tôi it sợ hơn, và tôi sẽ còn được vững lòng, khỏi loạn trong trí mà nghe lời lão trượng dặn, như hai anh của tôi vậy. — Ông già nói : lâu nay, những người hỏi thăm đường với tôi, thì tôi không biết đã có ai dùng chước như vậy hay không, tôi biết có một đều là không ai hỏi tôi cách dùng chước như vậy, và những người ấy, đã đông số lắm rồi, thấy đều không may mắn. Như nay có quyết dùng chước nhét bông gòn vào tai đó thử coi có hiệu nghiệm chăng ? Tôi ước cầu cho có được toại ký sở vọng. Ấy là đều tôi cầu xin cho có đó, mà cũ hãy hiểu rằng tôi không có biểu đó đi tới, tôi một muốn cho có trở về mà thôi, vì là vạn toàn chi kế, đó.

(Sau sẽ tiếp theo).

SAIGON. — IMP. DE L'UNION TIRAGE 3.500 EXMEMPLAIRES

L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Certifié le Tirage ci-dessus
Saigon le 9 mai 1922